

GEOGRAFIA. WYMAGANIA EDUKACYJNE. Klasa 8

L.p.	Dział (Podstawa programowa XIV, XVI, XVII, XVIII)	Wymagania				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1.	I. Azja, część I	Uczeń				
		opisuje położenie geograficzne Azji odczytuje z mapy informacje dotyczące wysokości bezwzględnych, temperatur i opadów w Azji odczytuje z mapy informacje dotyczące gęstości zaludnienia w różnych częściach Azji	wskazuje na mapie położenie wybranych obiektów geograficznych Azji wskazuje na mapie kilka wybranych krain geograficznych Azji podaje liczbę ludności Azji	na podstawie map i innych źródeł informacji porównuje cechy obiektów i regionów położonych w Azji podaje przykłady kontrastów społeczno-gospodarczych spotykanych w Azji	wykazuje na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich geograficznych kontrastów określa zależności występujące pomiędzy szerokością geograficzną a zróżnicowaniem klimatycznym Azji określa zależności występujące pomiędzy wysokością nad poziomem morza a warunkami przyrodniczymi panującymi w różnych częściach Azji	na podstawie własnej wiedzy charakteryzuje (skrajne) warunki przyrodnicze panujące w różnych częściach Azji podaje przyczyny występowania niektórych kontra- stów geograficznych w Azji (np. klimatycznych, gęstości zaludnienia)
		podaje przykłady zjawisk zachodzących w strefie subdukcji odczytuje z mapy nazwy płyt litosfery w regionie Pacyfiku określa przyczyny występowania trzęsień ziemi na granicach płyt litosfery	na podstawie map opisuje przebieg granic płyt litosfery na granicy Azji i Pacyfiku podaje kilka przykładów działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków trzęsień ziemi i erupcji wulkanów	opisuje przebieg procesów geologicznych zachodzących w strefie subdukcji wyjaśnia mechanizm powstawania tsunami	porównuje ze sobą skutki trzęsień ziemi, erupcji wulkanów i tsunami identyfikuje związki między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w regionie Pacyfiku	ocenia skuteczność różnych sposobów zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi, erupcji wulkanów i tsunami
podaje przykłady wykorzystania ryżu i produktów pozyskiwanych przy jego uprawie na podstawie map i klimatogramów opisuje cechy klimatu monsunowego Azji Południowo-	opisuje prace wykonywane przy uprawie ryżu wyjaśnia znaczenie pojęcia „kultura ryżu”	podaje nazwy przynajmniej pięciu krajów, w których wykształciła się „kultura ryżu” opisuje sposoby, w jaki ludzie przekształcają środowisko	na podstawie własnej wiedzy wymienia cechy klimatu monsunowego wyjaśnia działanie cyrkulacji monsunowej wymienia wpływ monsunu letniego i zimowego na pogodę w Azji Południowej	wykazuje związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i rozwojem „kultury ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej		

		-Wschodniej		przyrodnicze w celu prowadzenia upraw ryżu		
2.	II Azja, część II	na podstawie map opisuje położenie geograficzne Japonii podaje przykłady warunków przyrodniczych utrudniających rozwój gospodarczy Japonii	wymienia wybrane cechy gospodarki Japonii (np. wysoki udział przemysłu hi-tech, intensywne rolnictwo) na podstawie danych charakteryzuje strukturę eksportu i importu Japonii	opisuje przykłady skutecznego przezwyciężania nie-sprzyjających warunków przyrodniczych przez mieszkańców Japonii dyskutuje na temat wpływu warunków przyrodniczych na rozwój gospodarczy Japonii	wyjaśnia wpływ konfucjanizmu i sintoizmu na relacje społeczne i funkcjonowanie przedsiębiorstw w Japonii ocenia możliwe sposoby radzenia sobie ze skutkami kryzysu demograficznego w Japonii (np. imigracja, automatyzacja różnych sfer życia)	ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii
		opisuje położenie geograficzne Chin na podstawie mapy określa gęstość zaludnienia w różnych częściach Chin podaje przykłady wpływu chińskiej gospodarki na kraje europejskie i ich mieszkańców	na podstawie mapy porównuje gęstości zaludnienia w różnych częściach Chin i określa prawidłowości w rozmieszczeniu ludności wykorzystując dane statystyczne określa znaczenie Chin w światowej gospodarce	opisuje zmiany demograficzne, które zaszły w Chinach w ostatnich kilkadziesiąt lat podaje przykłady działań mających na celu zwiększenie wpływu Chin w innych częściach świata	korzystając z map tematycznych, wyjaśnia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Chinach ocenia metody stosowane w ramach polityki demograficznej Chin dawniej oraz obecnie	na podstawie własnej wiedzy przedstawia kierunki rozwoju gospodarczego Chin oraz ocenia ich znaczenie w gospodarce światowej
		na podstawie własnej wiedzy przedstawia kierunki rozwoju gospodarczego Chin oraz ocenia ich znaczenie w gospodarce światowej	opisuje zmiany liczby ludności Indii na podstawie danych określa kierunki zmian demograficznych zachodzących w Indiach	nazywa główny nurt religii wyznawanych w Indiach (hinduizm) i wymienia jego podstawowe założenia określa silne strony Indii w odniesieniu do możliwości ich rozwoju gospodarczego	przedstawia tradycyjne podziały społeczne panujące w Indiach wyjaśnia, w jaki sposób nierówności społeczne wpływają na ograniczenie możliwości rozwoju gospodarczego	ocenia możliwości rozwoju gospodarczego Indii dyskutuje na temat roli Indii w regionie Azji Południowej i ich rosnącego znaczenia na świecie
		określa położenie Bliskiego Wschodu i wskazuje ten region na mapie świata podaje nazwy kilku krajów leżących na Bliskim Wschodzie wymienia cechy Bliskiego Wschodu, które wyróżniają ten region (np. zasoby węglowodorów, religia, klimat)	na podstawie danych charakteryzuje rozmieszczenie zasobów ropy naftowej na Bliskim Wschodzie nazywa religię dominującą na Bliskim Wschodzie podaje przykład konfliktu toczącego się na Bliskim Wschodzie	wyjaśnia znaczenie wydobycia i eksportu ropy naftowej i gazu ziemnego dla krajów bliskowschodnich opisuje zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego krajów bliskowschodnich toczących się na Bliskim Wschodzie	na mapie wskazuje obszary konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie wyjaśnia przyczyny kilku konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie ocenia skutki konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie	charakteryzuje kulturę Bliskiego Wschodu uwzględniając zróżnicowanie religijne w regionie dyskutuje na temat wyzwań stojących przed krajami bliskowschodnimi w kontekście toczących się konfliktów oraz uzależnienia go-

						spodarek od sprzedaży surowców energetycznych
3.	III. Afryka, część 1	opisuje położenie geograficzne Afryki podaje nazwy mórz i oceanów oblewających Afrykę oraz wskazuje je na mapie podaje nazwy głównych stref klimatyczno-roślinnych występujących w Afryce	wskazuje na mapie wybrane obiekty geograficzne położone w Afryce (np. wybrane rzeki, łańcuchy górskie, jeziora) na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie opadów w Afryce w różnych porach roku	wyjaśnia funkcjonowanie cyrkulacji atmosferycznej w strefie międzyzwrotnikowej w Afryce	wyjaśnia związek pomiędzy cechami klimatu a rodzajem roślinności występującej w poszczególnych strefach klimatyczno-roślinnych w Afryce wymienia cechy gleb wykształconych w poszczególnych strefach klimatyczno-roślinnych w Afryce	na podstawie własnej wiedzy przedstawia ogólną charakterystykę stref klimatyczno-roślinno-glebowych występujących w Afryce
		wyjaśnia, czym jest strefa Sahelu wskazuje na mapie położenie strefy Sahelu na podstawie mapy podaje nazwy krajów Sahelu nazywa strefy klimatyczno-roślinne, w których położony jest Sahel	opisuje warunki przyrodnicze panujące w strefie Sahelu na podstawie danych udowadnia wpływ wzrostu liczby ludności na problemy społeczno-gospodarcze w wybranych krajach Sahelu	wyjaśnia przyczyny i przebieg procesu pustoszenia podaje przykłady konfliktów toczących się w strefie Sahelu, których przyczyną jest rywalizacja o ograniczone zasoby przyrodnicze	ocenia korzyści płynące z wprowadzenia nowych technik rolniczych, opisuje i ocenia skutki pustoszenia	ocenia znaczenie różnych czynników skutkujących występowaniem problemów społeczno-gospodarczych w strefie Sahelu proponuje rozwiązania mogące załagodzić niektóre problemy społeczno-gospodarcze występujące w strefie Sahelu
		wyjaśnia, czym jest niedożywienie wymienia niektóre przyczyny niedożywienia w krajach afrykańskich	wskazuje na mapie Etiopię identyfikuje cechy środowiska przyrodniczego, które utrudniają gospodarowanie w Etiopii	na podstawie tekstów źródłowych podaje przykłady przyrodniczych i społecznych przyczyn niedoborów żywności w krajach afrykańskich wyjaśnia wpływ zmian klimatycznych na problem niedoborów żywności w krajach afrykańskich	wykazuje wzajemny związek pomiędzy występowaniem konfliktów a niedożywieniem w krajach afrykańskich rozróżnia pojęcia głodu jawnego i utajonego omawia konsekwencje niedożywienia	dyskutuje na temat znaczenia czynników w występowaniu niedożywienia w Etiopii i innych krajach afrykańskich
4.	IV. Afryka, część 2.	wskazuje położenie Kenii na mapie na podstawie materiałów, takich jak ilustracje czy filmy, opisuje walory turystyczne Kenii, np. krajobrazy, faunę,	na podstawie danych opisuje rozwój turystyki w Kenii opisuje wygląd, stroje czy tradycje plemion zamieszkujących Kenię,	wyjaśnia, czym są przyrodnicze i kulturowe walory turystyczne podaje przykłady turystycznych walorów	podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu turystyki na środowisko przyrodnicze, ludzi i gospodarkę w Kenii	określa zasady, które muszą być spełnione, aby turystyka przyjazdowa do Kenii miała charakter zrównoważony

		floreę	np. Masajów podaje przykłady aktywnej turystyki, którą można uprawiać w Kenii	przyrodniczych Kenii podaje przykłady turystycznych walorów kulturowych Kenii	szczegółowo opisuje wybrane walory przyrodnicze Kenii	wymienia nazwy kilku parków narodowych Kenii
		podaje przykłady postępu społeczno-gospodarczego obserwowanego w wybranych krajach Afryki na podstawie danych opisuje i porównuje struktury zatrudnienia w Maroku, Rwandzie i Polsce	podaje przykłady tradycyjnych działalności gospodarczych dominujących w wielu krajach afrykańskich, np. wydobycie surowców w Maroku	podaje przykłady nowoczesnych działalności gospodarczych rozwijanych w Maroku i Rwandzie (usługi, przemysł zaawansowanych technologii) wykazuje się świadomością istnienia fałszywych stereotypów dotyczących rozwoju krajów afrykańskich	na wybranych przykładach opisuje rozwój nowoczesnych gałęzi gospodarki w Maroku i Rwandzie omawia przykłady poprawy jakości życia mieszkańców Rwandy dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, np. wykorzystaniu sztucznej inteligencji w dystrybucji leków	krytycznie ocenia możliwości rozwoju nowoczesnej gospodarki w wybranych krajach Afryki dyskutuje na temat barier ograniczających rozwój społeczno-gospodarczy krajów afrykańskich
5.	VI. Ameryka Północna	opisuje położenie geograficzne Ameryki Północnej podaje przykłady zagrożeń przyrodniczych występujących w Ameryce Północnej (np. tornada, cyklony tropikalne, powodzie)	wskazuje na mapie położenie wybranych obiektów geograficznych Ameryki Północnej na podstawie map charakteryzuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ameryki północnej	wyjaśnia wpływ ukształtowania powierzchni i cyrkulacji powietrza na powstawanie tornad w Ameryce Północnej porównuje możliwości prognozowania tornad i cyklonów tropikalnych	na podstawie własnej wiedzy opisuje mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych wyjaśnia pojęcie superkomórki opisuje i porównuje skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych	podaje nazwy stanów, w których najczęściej występują tornada i cyklony tropikalne w Stanach Zjednoczonych ocenia możliwości zapobiegania skutkom tornad i cyklonów tropikalnych
		podaje przykłady produktów, z których są znane Stany Zjednoczone na podstawie danych określa pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej	na przykładzie Doliny Krzemowej wyjaśnia, czym jest technopolia omawia cechy charakterystyczne miast amerykańskich	podaje przykłady firm, których działalność jest związana z rozwojem Doliny Krzemowej nazywa i wskazuje na mapie przykłady megalopolis w Stanach Zjednoczonych	podaje przykłady firm, których działalność jest związana z rozwojem Doliny Krzemowej nazywa i wskazuje na mapie przykłady megalopolis w Stanach Zjednoczonych	opisuje korzyści z wykorzystania wiedzy w poszczególnych sektorach gospodarki Stanów Zjednoczonych omawia ograniczenia dalszego rozwoju Doliny Krzemowej
6.	VI. Ameryka Południowa	opisuje położenie geograficzne Ameryki Południowej podaje kilka charakterystycznych cech amazońskich lasów deszczowych wymienia skutki wycinania amazońskich lasów deszczowych	opisuje położenie geograficzne Ameryki Południowej podaje kilka charakterystycznych cech amazońskich lasów deszczowych wymienia skutki wycinania amazońskich lasów deszczowych	podaje cechy wyróżniające Amazonkę spośród innych rzek określa znaczenie amazońskich lasów deszczowych dla zachowania bioróżnorodności planety	oblicza rozciągłość południkową Ameryk wykazuje się świadomością współodpowiedzialności krajów europejskich za postępujące wylesianie Amazonii	dyskutuje na temat przyczyn wylesiania Amazonii wyjaśnia, na czym polega konflikt interesów dotyczący sposobów zagospodarowania Amazonii

		wyjaśnia, kogo nazywamy rdzennymi mieszkańcami Ameryki Południowej i Północnej opisuje wioski, domy i warunki życia rdzennych mieszkańców Amazonii	opisuje zmiany kulturowe, którym ulegają rdzenni mieszkańcy Ameryki Południowej ocenia wpływ działalności górniczej i eksploatacji drewna na życie rdzennych mieszkańców Amazonii	wymienia zagrożenia, na które są narażeni rdzenni mieszkańcy Amazonii wyjaśnia przy- czyny zanikania kultur w Ameryce Południowej	opisuje skutki kolonizacji Ameryki Południowej dla jej rdzennych mieszkańców dyskutuje na temat możliwości pogodzenia interesów rdzennych mieszkańców i grup lobbujących za gospodarczym wykorzystaniem Amazonii	podaje przykłady działań podejmowanych przez rdzennych mieszkańców Ameryki Południowej, które mają na celu ochronę ich praw ocenia aktualną sytuacją rdzennej ludności zamieszkującej Brazylię
		opisuje warunki życia w dzielnicach biedy na podstawie fotografii opisuje wygląd dzielnic biedy	wyjaśnia, czym są czynniki wypychające ludność ze wsi do miast wskazuje nierówności społeczne jako główną przyczynę powstawania dzielnic biedy	na podstawie własnej wiedzy opisuje różne przyczyny powstawania dzielnic biedy w miastach Ameryki Południowej wyjaśnia, czym jest szara strefa	podaje przykłady pozytywnego wpływu działalności prowadzonej przez mieszkańców dzielnic biedy na funkcjonowanie miast opisuje i ocenia lokalizację dzielnic biedy w miastach Ameryki Południowej	odróżnia dzielnice biedy znajdujące się na różnych stopniach rozwoju dyskutuje na temat możliwych sposobów rozwiązywania problemów dzielnic biedy
		opisuje położenie geograficzne Australii na podstawie klimatogramów opisuje warunki klimatyczne wybranych miejsc w Australii	wymienia przykłady zwierząt i roślin żyjących w Australii na podstawie map opisuje zróżnicowanie ukształtowania powierzchni Australii wskazuje położenie wybranych obiektów geograficznych Australii i Oceanii	wykazuje związek pomiędzy położeniem geograficznym i warunkami klimatycznymi Australii opisuje położenie Wielkiej Rafy Koralowej	na podstawie własnej wiedzy opisuje zróżnicowanie warunków klimatycznych w Australii opisuje warunki niezbędne do powstania rafy koralowej wyjaśnia powstawanie atoli	
4.	IV. Australia i Oceania. Obszary okołobiegunowe.	na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie ludności w Australii na podstawie danych charakteryzuje zmiany liczby ludności w Australii	na podstawie danych opisuje strukturę PKB gospodarki Australii wymienia przy- kładowe gałęzie gospodarki ważne dla Australii	określa przyczyny i skutki problemów z zaopatrzeniem w wodę w suchych i półsuchych regionach Australii wyjaśnia działanie niecki artezyjskiej	dyskutuje na temat australijskiej polityki migracyjnej ocenia wpływ osadników europejskich na rdzennych mieszkańców Australii wymienia cechy rolnictwa, przemysłu i usług w Australii	wykazuje związek pomiędzy wyjątkowością fauny i flory Australii a przeszłością geologiczną kontynentu (pozostawieniem w izolacji od pozostałych kontynentów) charakteryzuje środowisko przyrodnicze Oceanii
		nie geograficzne Antarktydy na podstawie klimatogramów	wyjaśnia, czym jest lądolód podaje przykłady zwierząt	wyjaśnia wzajemne zależności pomiędzy zmianami klimatu	uzasadnia konieczność zachowania statusu Antarktydy określonego	ocenia zasadność wykorzystywania przez Australię

		opisuje warunki klimatyczne panujące na Antarktydzie	zamieszkujących Antarktydę	a topnieniem lodolodu na Antarktydzie wyjaśnia, dlaczego klimat na Antarktydzie jest zimny i suchy	Traktatem Antarktycznym wyjaśnia mechanizm ruchu lodolodu oraz zjawisko cieleńia się lodowców	zasobów naturalnych (wody, węgla) do stymulowania swojego rozwoju gospodarczego opisuje wpływ turystyki na przyrodę Australii i Oceanii
		opisuje położenie geograficzne Antarktydy na podstawie klimatogramów opisuje warunki klimatyczne panujące na Antarktydzie	wyjaśnia, czym jest lodolód podaje przykłady zwierząt zamieszkujących Antarktydę	wyjaśnia wzajemne zależności pomiędzy zmianami klimatu a topnieniem lodolodu na Antarktydzie wyjaśnia, dlaczego klimat na Antarktydzie jest zimny i suchy	Uzasadnia zachowania statusu Antarktydy określonego Traktatem Antarktycznym wyjaśnia mechanizm ruchu lodolodu oraz zjawisko cieleńia się lodowców	przedstawia cele badań naukowych prowadzonych w Arktyce i Antarktyce

Uczeń, by uzyskać daną ocenę, musi również spełniać wymagania na ocenę niższe.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia : (wiedza i umiejętności)

- o **ustne**, np. w postaci odpytywania, referowania wybranego zagadnienia, rozmowy nauczyciela z uczniem, udział w debatach, dyskusjach, swobodnych wypowiedzi uczniów lub aktywności uczniów i pracy na lekcji, referatu, prezentacja dłuższych wypowiedzi (własnych projektów) z wykorzystaniem materiału graficznego,
- o **pisemne**, z wykorzystaniem takich **narzędzi** jak: sprawdzianu pisemnego w małej formie (kartkówki – niezapowiedziana z ostatniej lekcji, zapowiedziana – z dwóch ostatnich lekcji), sprawdzianu z obszerniejszego materiału, wykonanych ćwiczeń i kart pracy, mapy konturowe,
- o **samodzielna praca z tekstem źródłowym**, np. korzystanie z dostępnych na lekcji źródeł informacji geograficznej (np. z map, atlasu, źródeł internetowych), odczytywanie i analizowanie danych statystycznych, treści mapy lub literatury, ćwiczenia terenowe,
- o **sprawdzenie wytworów uczniów**, np. projekty, opracowanie przewodników, folderów,
- o **wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych** do pozyskiwania, gromadzenia, analizy i prezentacji informacji o środowisku geograficznym i działalności człowieka. Różnorodność elementów podlegających ocenie pozwala sprawdzić różne aspekty skuteczności kształcenia oraz umożliwia uczniom wykazanie się w różnych formach pracy.

Stosowane są elementy oceny kształtującej pozwalające na uzyskanie zwrotnej informacji na temat zakładanych i osiągniętych postępów, zarówno dla ucznia jak i nauczyciela.

Ocena jest zindywidualizowana i dostosowana do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Warunki otrzymania oceny wyższej od przewidywanej są zapisane w Statucie Szkoły.